Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému

— **„Návrh nariadenia Rady o ochrane citlivých morských ekosystémov na otvorenom mori pred škodlivým vplyvom spojeným s používaním rybárskych zariadení na lov pri dne“ a**

— **„Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Ničivé spôsoby rybolovu na otvorenom mori a ochrana citlivých hlbokomorských ekosystémov“**

KOM(2007) 605 v konečnom znení – 2007/0224 (CNS)

KOM(2007) 604 v konečnom znení

(2008/C 224/17)

Rada sa 4. decembra 2007 rozhodla podľa článku 37 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom:

„Návrh nariadenia Rady o ochrane citlivých morských ekosystémov na otvorenom mori pred škodlivým vplyvom spojeným s používaním rybárskych zariadení na lov pri dne“.

Európska komisia sa 17. októbra 2007 rozhodla v rámci protokolu o spolupráci podpísaného 7. novembra 2005 prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom:

„Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Ničivé spôsoby rybolovu na otvorenom mori a ochrana citlivých hlbokomorských ekosystémov“.

Odborná sekcia pre poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka a životné prostredie poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 29. apríla 2009. Spravodajcom bol pán ESPUNY MOYANO a pomocným spravodajcom pán ADAMS.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 445. plenárnom zasadnutí 28. a 29. mája 2008 (schôdza z 29. mája) prijal 101 hlasmi za, pričom 1 člen sa hlasovania zdržal, nasledujúce stanovisko:

1. **Závery a odporúčania**

1.1 EHSV podporuje všeobecné politické smerovanie načrtnuté Komisiou v tomto návrhu a oznámení, ale nazdáva sa, že obsah, efektívnosť a dosah návrhu nariadenia by bolo možné zlepšiť začlenením odporúčaní uvedených v bode 4 a 5 predkladaného stanoviska.

2. **Úvod**

2.1 V posledných rokoch sa zistilo, že ekosystémy v hlbokomorských oblastiach môžu byť zdrojom nesmiernej biologickej rozmanitosti a rozsiahleho morského života. Sú jedným z posledných pretrvávajúcich dôležitých zoskupení prírodných zdrojov na svete. Studenomorské útesy, podmorské pohoria, koraly, hydrotermálne prieduchy a náleziská morských húb sú čoraz viac ohrozované ľudskou činnosťou. Takéto systémy existujú v omnoho menej produktívnom prostredí ako systémy v plytkých vodách, a preto ich regenerácia môže trvať storočia. Hydrovodíkový prieskum, kladenie káblov, vyvážanie odpadu a určité druhy rybolovu pri dne ([1]), ako aj ďalšia ľudská činnosť, môžu mať negatívny vplyv. Studenomorské koraly sa nachádzajú aj v kontinentálnych šelfových oblastiach v miernych zemepisných šírkach ([2]).

2.2 Lov rýb pri dne si vyžaduje vysoko špecializovanú výstroj, ktorú možno vo všeobecnosti používať bez závažného poškodenia na piesčitom alebo blatistom morskom dne. Niektoré zariadenia sú však ťažké a mohutné a v krehkých hlbokomorských ekosystémoch môžu závažne poškodiť prirodzené prostredie a zničiť staré a do značnej miery nenahraditeľné štruktúry, najmä koraly.

2.3 Ako je to často v prípade globálnych environmentálnych problémov, aj tento problém môže byť úplne vyriešený jedine zavedením vyvážených, účinných, vykonateľných opatrení na celosvetovej úrovni. Valné zhromaždenie OSN diskutuje o problémoch, ktoré predstavujú ničivé spôsoby rybolovu na otvorenom mori už od roku 2004. Valné zhromaždenie prijalo 8. decembra 2006 uznesenie 61/105 o trvalo udržateľnom rybnom hospodárstve, v ktorom dôrazne vyzýva štáty a organizácie s právomocou v hlbokomorských oblastiach, aby podnikli opatrenia na regulovaný rybolov v citlivých morských ekosystémoch s cieľom ochrániť ich pred poškodzovaním ([3]).

2.4 Predkladané stanovisko sa zaoberá dvoma dokumentmi Komisie o ochrane citlivých morských ekosystémov. Prvý dokument, KOM (2007) 604, podrobne opisuje všeobecné politické smerovanie navrhnuté s cieľom usmerniť a informovať o špecifických opatreniach, ktoré má EÚ prijať. Tieto výsledky odporúčaní FAO boli vypracované po rozsiahlom posúdení

([1]) Patria sem vlečné siete na rýb pri dne, bagre, žiabrové siete osadené pri dne, dlhé lovné šnúry na lov pri dne, kotle a klepce. Pozri Friewald, A., Fossl, J.H., Koslow, T., Roberts, J.M. 2004 *Cold-water coral reefs* (Studenomorské koralové útesy) UNEP-WCMC, Cambridge, UK.

([2]) Tamtiež.

([3]) Uznesenie valného zhromaždenia 61/105, body 83 – 86.

danej problematiky Valným zhromaždením OSN ([4]), pri ktorom zohrávala EÚ významnú úlohu. Druhý dokument, KOM (2007) 605, je návrh nariadenia Rady, ktoré sa bude uplatňovať na prevádzkovanie plavidiel EÚ na otvorenom mori, ktoré nie sú predmetom regulovania Regionálnou organizáciou pre riadenie rybolovu (RORR) a malo by byť ponímané ako priamy legislatívny nástroj.

2.5 V dlhodobom záujme priemyslu ako aj environmentálnych organizácií je ochrana prirodzeného prostredia morského dna s cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť zdrojov rýb, ale aj zachovať a chrániť biologickú rozmanitosť morí.

3. **Zhrnutie všeobecného prístupu Komisie (KOM (2007) 604) a konkrétneho návrhu (KOM (2007) 605)**

3.1 Dvoma hlavnými prvkami rámca pre riadenie rybolovu pri dne na otvorenom mori je predbežné hodnotenie vplyvu určitej oblasti rybolovu na životné prostredie, ktoré je podmienkou schválenia špecifických rybolovných aktivít a schopnosť preukázať, že nedochádza k závažným škodlivým vplyvom, čo je podmienkou na pokračovanie v rybolove. Okrem toho je na identifikáciu známych alebo pravdepodobných lokalít a ekologickej dynamiky citlivých systémov potrebné zabezpečiť lepší výskum a zbieranie údajov.

3.2 Obzvlášť citlivým opatrením je schválenie uzatvárania určitých geografických oblastí alebo osobitných oblastí riadenia. To by sa uskutočnilo dohodou v rámci RORR. Ochrana mimo RORR je v kompetencii štátov, pod vlajkou ktorých sa plavidlá plavia.

3.3 Navrhované nariadenie zavedie prísnu kontrolu lovu rýb pri dne na otvorenom mori prostredníctvom opatrení podobných tým, ktoré už prijali štáty loviace na otvorenom mori v severozápadnom a južnom Tichomorí a antarktických moriach a ktoré už boli predložené na schválenie v regionálnych organizáciách RORR v severnom a juhozápadnom Atlantiku, antarktických moriach a Stredomorí.

3.4 Komisia počas troch rokov rokovaní o tejto problematike vo Valnom zhromaždení OSN prijala mnoho zástupcov z členských štátov, odvetvia priemyslu a organizácií na ochranu životného prostredia. Uprednostnila regulačný prístup (v protiklade k zákazu) so zámerom, aby ho uplatnili vlajkové štáty prostredníctvom organizácií RORR a vlajkové štáty v prípade, keď sú ich plavidlá prevádzkované na otvorenom mori v oblastiach, v ktorých v súčasnosti neexistuje žiadna RORR.

([4]) Uznesenia 59/25 (2004) a najmä 61/105 (body 80-95) 8. decembra 2006.

3.5 Na základe návrhu bude riadenie hlbokomorského rybolovu do značnej miery ponechané na členské štáty EÚ a naviazané na vydávanie zvláštnych povolení na rybolov. Loď žiadajúca o povolenie bude musieť predložiť plán rybolovu stanovujúci, na ktorých miestach bude loviť, na ktoré druhy sa zameria, hĺbku, v ktorej bude loviť a hĺbkový profil morského dna v danej oblasti. Príslušné orgány potom zhodnotia plán rybolovu a jeho potenciálny vplyv na všetky citlivé morské ekosystémy, pričom sa budú opierať o najlepšie dostupné vedecké informácie.

3.6 Návrh tiež stanovuje niekoľko jasných obmedzení. Používanie výstroja na lov rýb pri dne v hĺbkach väčších ako 1 000 m je zakázané. Rybárske plavidlá, ktoré narazia na citlivé morské ekosystémy budú musieť okamžite zastaviť rybolov a obnoviť ho budú môcť len 5 alebo viac námorných míľ od miesta nálezu. Príslušné orgány by mali byť informované o mieste nálezu a na základe toho môžu rozhodnúť o uzavretí tohto miesta pre rybolov s výstrojom na lovenie rýb pri dne. Všetky plavidlá budú tiež musieť využívať satelitný systém monitorovania plavidiel (VMS) a mať na palube vedeckých pozorovateľov.

3.7 Členské štáty budú musieť každých 6 mesiacov informovať Komisiu o implementácii nariadenia. Komisia potom do júna 2010 vypracuje správu pre Európsky parlament a Radu, vrátane návrhov na prípadné potrebné úpravy.

4. **Všeobecné pripomienky**

4.1 EHSV podporuje všeobecné politické smerovanie stanovené Komisiou, ktoré je v súlade s jeho už predtým vyjadreným postojom k zastaveniu poklesu biodiverzity (NAT/334).

4.2 V posledných rokoch EHSV vo viacerých stanoviskách ([5]) dôkladne preskúmal pozitívne a problematické otázky, ktoré vznikajú v súvislosti s cieľmi spoločnej politiky v oblasti rybolovu, ale aj to, ako udržateľne využívať vodné zdroje v kontexte udržateľného rozvoja, berúc pritom ohľad na životné prostredie a hospodárske a sociálne aspekty vo vyváženej miere. Tieto aspekty by mali byť zohľadnené pri analýze návrhu nariadenia Komisie.

4.3 Oba dokumenty, oznámenie a pracovný dokument útvarov Komisie hodnotiaci dosah navrhovaného nariadenia, uvádzajú, že toto nariadenie sa bude v súčasnosti vzťahovať len na vlečné zariadenia Spoločenstva na lov pri dne v juhozápadnom Atlantiku mimo argentínskej výhradnej hospodárskej zóny.

([5]) NAT/264 – „Návrh nariadenia Rady – Európsky fond rybného hospodárstva“ (Ú. v. EÚ C 267, 27.10.2005); NAT/280 – Návrh nariadenia Rady, ktorým sa ustanovujú finančné opatrenia na implementovanie spoločnej politiky rybného hospodárstva a v oblasti morského práva „(Ú. v. EÚ C 65, 17.3.2006), NAT/316 (Ú. v. EÚ C 318, 23.12.2006), NAT/333 (Ú. v. EÚ C 168, 20.7.2007), NAT/334 – Zastavenie poklesu biodiverzity (Ú. v. EÚ C 97, 28.4.2007); NAT/364 – Návrh nariadenia Rady o vytvorení systému Spoločenstva na zber, riadenie a používanie údajov v oblasti rybolovu a na podporu odborného poradenstva súvisiaceho so spoločnou politikou rybolovu“ (Ú. v. EÚ C 10, 15.1.2008).

4.4 Rybolov vykonáva približne 30 plavidiel Spoločenstva v juhozápadnom Atlantiku, kde ešte neboli vytvorené RORR, a to z dôvodu dlhotrvajúceho politického konfliktu o Falklandské ostrovy medzi Spojeným kráľovstvom a Argentínou. Rybolovnú činnosť možno opísať takto:

— Časť rybolovu na otvorenom mori sa vykonáva na kontinentálnom šelfe a na hornom svahu patagónskeho šelfu. Táto činnosť existuje 25 rokov a odvetvie rybného hospodárstva ako aj odborníci v tejto oblasti ubezpečujú, že pokrýva rovnaké piesčité a ploché oblasti na dne mora. Lovia sa dva druhy rýb: oliheň *(Loligo)* a oliheň krátkoplutvový *(Illex)* a merlúza *(Merlucius hubsi)*. Žiaden z týchto druhov nie je zaradený medzi hlbokomorské ryby: klasifikácia sa robí buď podľa kritéria hĺbky ([6]) (teraz zamietnuté FAO) alebo biologickej povahy (dlhovekosť, neskorá zrelosť, pomalý rast alebo nízka plodnosť ([7])), čo je v protiklade s dodatočnou ochranou ([8]). Inými slovami, týka sa to druhov so strednou a vysokou produktivitou bez výrazného vedľajšieho úlovku v oblastiach, v ktorých sa nepredpokladá výskyt zvlášť citlivých ekosystémov.

— Tento rybolov začal vďaka financovaniu prieskumných rybárskych plavieb zo strany EÚ, ktorých cieľom bolo prerozdelenie flotily Spoločenstva. Na týchto plavbách sa zúčastnili aj pozorovatelia a Európska komisia by o nich mala mať súhrnné informácie.

— Komisia tiež financovala hodnotiace štúdie a Španielsko – prostredníctvom španielskeho oceánografického inštitútu (IEO) – realizovalo počas celého obdobia program spočívajúci v prítomnosti vedeckých pozorovateľov na palube s cieľom poskytnúť okrem iného priebežné informácie o tejto rybolovnej činnosti ([9]).

— Množstvo druhov ulovených náhodne (vedľajší úlovok) je minimálny, ide najmä o mladých úhorov alebo úhorov morských *(Genipterus blacodes)* a tresku *(Lotella rhacina)*, ktorá je nekomerčným druhom a objavujú sa pokusy uviesť ju na trh Spoločenstva.

— Všetky plavidlá Spoločenstva sú prevádzkované na základe povolení na rybolov vydávaných jednotlivými členskými štátmi a kontrolované cez satelit (VMS). Okrem toho, približne 20 % flotily má na palube vedeckých pozorovateľov.

— Lov hlavonožcov (oliheň a oliheň krátkoplutvový) ako aj lov merlúz prebieha v dvoch malých oblastiach na otvorenom mori patriacich do oveľa väčšej oblasti rybolovnej činnosti, do ktorej spadá argentínska aj uruguajská výlučná hospodárska oblasť, ako aj oblasť pod kontrolou falklandskej vlády. V tejto oblasti operuje približne 100 argentínskych a falklandských plavidiel a plavidiel z tretích krajín ([10]).

— Z hlbokomorských druhov uvedených v prílohe I a II nariadenia Rady (ES) č. 2347/2002, ktorým sa zriaďujú požiadavky špecifického prístupu a pridružených podmienok, ktoré sa vzťahujú na rybolov hlbokomorských zásob rýb ([11]), žije v patagónskych vodách len polyprion americký *(Polyprion americanus)*, avšak ani IEO, ani flotila Spoločenstva nezaznamenala žiaden lov tohto druhu.

— Pracovné miesta a zisk vyprodukovaný týmito plavidlami sa koncentruje v regióne Spoločenstva, ktorý je vo veľkej miere závislý od rybolovu ([12]).

4.5 Vzhľadom na uvedené skutočnosti EHSV navrhuje, že ak súhrnný oceánografický prieskum tejto oblasti, ktorý v súčasnosti prebieha, neposkytne žiadne presvedčivé dôkazy o prítomnosti citlivých morských ekosystémoch, potom by mala byť táto oblasť (špecificky geograficky vymedzená) vyňatá spod požiadaviek návrhu nariadenia.

4.6 EHSV sa okrem toho nazdáva, že návrh Komisie nezabezpečuje efektívne uplatňovanie a zosúladenie nariadení v členských štátoch. EHSV preto žiada Komisiu, aby zohrávala výraznejšiu úlohu pri koordinácii a zabezpečovaní efektívnej implementácie nariadenia členskými štátmi.

4.7 EHSV sa nazdáva, že Komisia by mala podporiť nezávislé vedecké hodnotenie ako doplnok k štúdiám o hodnotení vplyvu vypracovaných členskými štátmi. Na tento účel by mala poskytnúť potrebné finančné prostriedky, ktoré by pokryli takéto hodnotenia.

4.8 EHSV nakoniec pripomína, že FAO pracuje na návrhu medzinárodných pravidiel riadenia hlbokomorského rybolovu na otvorenom mori a zároveň navrhuje, aby Komisia vzala do úvahy závery týchto usmernení.

5. **Konkrétne pripomienky**

5.1 EHSV sa nazdáva, že článok 1.1 návrhu nariadenia sa vzťahuje na rybárske plavidlá Spoločenstva, ktoré vykonávajú rybolovnú činnosť s výstrojom na lov rýb pri dne v nedotknutých a nepreskúmaných oblastiach na otvorenom mori, a že by mal vziať do úvahy znenie bodu 4.5 predkladaného stanoviska.

([6]) Údaje zozbierané španielskym oceánografickým inštitútom – IEO (pozorovatelia IEO), ktoré sú v súlade so satelitnými informáciami z „modrých skriniek“, preukazujú, že viac ako 95 % rybolovnej činnosti španielskej flotily s vlečnými sieťami na lov pri dne na otvorenom mori patagónskeho šelfu prebieha v hĺbke menej ako 400 metrov.

([7]) Štúdia os Koslow et al, publikovaná v roku 2000 v ICES Journal of Marine Science: J.A. Koslow, G.W. Boehlert, J.D.M. Gordon, R.L. Haedrich, P. Lorance and N. Parin, 2000. Continental Slope and deep-sea fisheries: implications for a fragile ecosystem (Rybolov na kontinentálnom svahu a hlbokomorský rybolov: dôsledky pre citlivý ekosystém).

([8]) Pozri bod (10) návrhu nariadenia.

([9]) Pozri bod 2.2 pracovného dokumentu útvarov Komisie.

([10]) Kórea, Japonsko, Čína, Taiwan a Uruguaj.

([11]) Ú. v. ES L 351, 28.12.2002, s. 6.

([12]) Tabuľky porovnávajúce vstupy a výstupy v odvetví rybolovu a konzervovania v Galícii, uverejnené regionálnou vládou, uvádzajú, že zo 74 činností tvoriacich hospodárstvo Galície je 61 závislých od rybolovu.

5.2 EHSV sa nazdáva, že vymedzenie pojmu „citlivý morský ekosystém“ v článku 2 návrhu nariadenia je vágny a nejasný a mohol by spôsobiť problémy pri interpretácii. Návrh, na ktorom pracuje FAO by mohol pomôcť objasniť tento pojem.

5.3 Pokiaľ ide o článok 4 ods. 5, EHSV má záujem o to, aby sa zabezpečilo, že všetky prípadné úpravy plánu rybolovu budú preskúmané s cieľom zabrániť závažným škodlivým vplyvom – čiže, aby úpravy naozaj riešili potenciálne problémy označené v hodnoteniach vplyvu. EHSV tiež vyjadruje obavy z toho, že vytvorený systém nebude dostatočne flexibilný, aby sa prispôsobil rybolovnej činnosti, ktorá môže byť veľmi premenlivá a ťažko predvídateľná.

5.4 EHSV sa nazdáva, že článok 5 by mohol byť zavádzajúci, pretože nerozlišuje medzi vypršaním a odobratím povolenia. Špeciálne povolenie na rybolov je administratívne schválenie, ktoré nadobudne platnosť, ak je dodržaný požadovaný postup na jeho vydanie príslušným orgánom a pokiaľ nie je pozastavené alebo odobraté týmto orgánom. Príslušný orgán by mal výslovne informovať držiteľa povolenia o odobratí alebo pozastavení povolenia na rybolov a predvolať ho. EHSV preto navrhuje takéto znenie: „Špeciálne povolenie na rybolov uvedené v článku 3 odseku 1 bude *odobraté* ak rybolovné činnosti nebudú po celý čas v súlade s plánom rybolovu predloženým na základe článku 4 ods. 1.“.

5.5 Znenie druhej vety článku 5 ods. 2 by malo byt potom takéto: „Príslušné orgány posúdia tieto zmeny a *môžu zmeniť podmienky* platnosti povolenia *iba* vtedy, ak neznamenajú premiestnenie činností do oblastí, kde sa vyskytujú alebo pravdepodobne vyskytujú citlivé morské ekosystémy.“

5.6 Článok 6 navrhuje, aby bolo používanie výstroja na lov rýb pri dne v hĺbkach väčších ako 1 000 m zakázané. EHSV sa nazdáva, že toto ustanovenie by malo byť zrušené, pretože neexistuje dostatok vedeckých dôkazov na podporu tohto obmedzenia, ako to vyplynulo z diskusií FAO o medzinárodných pravidlách riadenia hlbokomorského rybolovu na otvorenom mori. Skutočnosť, že v súčasnosti žiadna flotila nevykonáva činnosť v hĺbke väčšej ako 1 000 metrov neznamená, že nariadenie by tomu malo do budúcnosti zabrániť, pokiaľ bude táto činnosť udržateľná. Okrem toho, ako priznáva samotná Komisia, toto opatrenie nie je odporučené uznesením 61/105 Valného zhromaždenia OSN.

5.7 EHSV vyjadruje obavy pokiaľ ide o nejasnosti článku 8 návrhu nariadenia. Zjavne nezaručuje, že vo všetkých oblastiach, v ktorých sa vyskytujú alebo pravdepodobne vyskytujú citlivé ekosystémy bude rybolov s výstrojom na lovenie rýb pri dne zakázaný. Pre členské štáty nevyplýva žiadna jednoznačná povinnosť, aby po identifikácii pravdepodobných citlivých oblastí zakázali svojim vlajkovým plavidlám rybolov v týchto oblastiach.

5.8 Článok 10 (rovnako ako v prípade článku 5) zamieňa vypršanie s vypovedaním prípadne odobratím povolenia. EHSV preto navrhuje takéto znenie článku 10 ods. 1: „V dôsledku nedodržania plánu rybolovu stanoveného v článku 4 odseku 1 za iných okolností, ako sú okolnosti uvedené v článku 5 odseku 2, bude špeciálne povolenie na rybolov vydané príslušnému rybárskemu plavidlu odobraté. Akákoľvek rybolovná činnosť vykonávaná od chvíle *odobratia špeciálneho povolenia na rybolov* sa považuje za rybolov bez povolenia na rybolov …“.

5.9 Pokiaľ ide o článok 12, ktorý navrhuje určiť vedeckých pozorovateľov na palubu všetkých rybárskych plavidiel, EHSV považuje toto opatrenie za neprimerané, nepotrebné a v niektorých prípadoch za nevykonateľné, pretože nie všetky plavidlá sú vybavené na to, aby na palube bola ďalšia osoba. Tento aspekt by pre podniky navyše znamenal ďalšie zvýšenie prevádzkových nákladov. Vedecké orgány sú tohto názoru, že určité percento pozorovateľov na palube postačuje na splnenie navrhovaných cieľov.

5.10 Pokiaľ ide o článok 14, EHSV by tiež odporučil, aby Komisia predložila Rade a Parlamentu správu do 30. júna 2009 a nie do 30. júna 2010, ako to v súčasnosti stanovuje tento článok. Valné zhromaždenie OSN súhlasilo, že v roku 2009 preskúma implementáciu uznesenia z roku 2006 a je dôležité, aby Komisia predložila správu včas do preskúmania valného zhromaždenia.

5.11 EHSV sa nazdáva, že časový rámec pre vstup do platnosti (sedem dní po uverejnení v Úradnom vestníku Európskeho spoločenstva) nie je dostatočný na to, aby plavidlá predložili plány rybolovu a aby ich Komisia zhodnotila a schválila, a preto navrhuje stanovenie rozumného a reálneho termínu, ktorý umožní splnenie tejto povinnosti a vydanie povolenia Komisiou.

5.12 EHSV sa na záver nazdáva, že nariadenie by malo obsahovať ustanovenie alebo článok, na základe ktorého by muselo byť vypracované hodnotenie s cieľom zabezpečiť, že regulácia rybolovu zaručí dlhodobú udržateľnosť zdrojov rýb a zachovanie druhov z vedľajšieho úlovku. Na udržateľnosť rýb apeluje aj uznesenie Valného zhromaždenia OSN a obe požiadavky sú ako záväzky zakotvené v dohovore OSN o rybolove na otvorenom mori z roku 1995.

V Bruseli 29. mája 2008

Predseda

Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Dimitris DIMITRIADIS